

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ-ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΣΑΒΒΑΤΟ 30 ΜΑΪΟΥ 2026
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

A1. α. Μία από τις αρχές του μπάσκετ που παρουσιάζει ο Ντέιβιντ Χολάντερ στη συνέντευξή του είναι ότι το παιχνίδι παίζεται χωρίς σταθερές θέσεις των παικτών μέσα στον αγώνα. Έτσι και στη ζωή οι άνθρωποι οφείλουν να προσαρμόζονται στις όποιες συνθήκες για να είναι “ετοιμοπόλεμοι” στα καινούρια δεδομένα. Επίσης το μπάσκετ θέτει υψηλούς στόχους και απαιτεί την συνεργασία, την προσαρμογή και την “ανύψωση”, το να υπερβεί ο αθλητής τον εαυτό του. Το νόημα λοιπόν είναι να βάζουν στόχους υψηλούς που θεωρούνται ακατόρθωτοι.

β.

Αφήγηση: “Είναι μία ανάμνηση: όταν ήμουν έξι ετών, ο πατέρας μου ασφαλόστρωσε... μπασκέτα”

Μεταφορική χρήση της γλώσσας: “βιώσιμος προσανατολισμός”, “βαθιά ανθρώπινο”

Ασύνδετο σχήμα: “Είναι ένας ισχυρός, βασικός, βιώσιμος προσανατολισμός”

Ευθύς λόγος: “Κοίτα ψηλά”

Πρώτο ρηματικό πρόσωπο: “ όταν ήμουν έξι ετών”

2^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

A2. α. Ο τίτλος “Θα μπορούσε το μπάσκετ να σώσει τον κόσμο?” προκαλεί έκπληξη και προσελκύει το ενδιαφέρον του αναγνώστη μέσα από το ερώτημα που θέτει. Παράλληλα προκαλεί τον προβληματισμό σχετικά με τον τρόπο που ένα άθλημα, το μπάσκετ μπορεί να συμβάλει στην συνοχή και την ομαλή λειτουργία της κοινωνίας. Τέλος παρακινεί τον αναγνώστη να συνεχίσει την ανάγνωση της συνέντευξης του Ν. Χολάντερ.

β. Στο απόσπασμα της συνέντευξης του Ν.Χολάντερ αναδεικνύει μια αναλογία στο χωρίο: “Το μπάσκετ είναι το μοναδικό άθλημα που έχει “υπερυψωμένο” στόχο. Και άρα μας ζητά να συνεργαζόμαστε και να προσαρμοζόμαστε, αλλά και να ανυψωνόμαστε”. Όπως ο αθλητής στη διάρκεια του αγώνα πρέπει να πετάξει ψηλά

και να σκοράρει έτσι και εμείς οφείλουμε στην καθημερινότητά μας να αγωνιζόμαστε και να επιτυγχάνουμε τους στόχους μας όσο υψηλοί κι αν είναι. Το μήνυμα μέσω της αναλογίας καθίσταται πιο εύληπτο και κατανοητό, αφού το εκλαϊκεύει με τρόπο παραστατικό και άμεσο.

γ. δυσπιστία : εμπιστοσύνη
αποσύνθεσης : σύνθεσης
αμετάβλητο: σταθερό

3η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

A3. Άρθρο σε σχολική εφημερίδα: τίτλος, αφορμή, χρήση γ' και α' ρηματικού προσώπου.

ΤΙΤΛΟΣ

(Διαμορφώνοντας το αύριο.../ Ταξίδι προς το όνειρο / Εφόδια σήμερα, επιτυχία αύριο)

Πρόλογος: Σε έναν κόσμο που μεταβάλλεται διαρκώς και γρήγορα τόσο τεχνολογικά όσο και κοινωνικά και επαγγελματικά, ένας νέος άνθρωπος χρειάζεται πολλά εφόδια τα οποία δεν περιορίζονται απλά στις γνώσεις και τα πτυχία. Για να εκπληρώσει τα όνειρά του ένας νέος εξίσου σημαντικό ρόλο παίζουν και οι δεξιότητες οι οποίες του επιτρέπουν να προσαρμόζεται και παράλληλα να εξελίσσεται.

Ζητούμενο: Εφόδια που χρειάζεται ένας νέος άνθρωπος για να εκπληρώσει τα όνειρά του σε έναν διαρκώς μεταβαλλόμενο κόσμο:

- Σωστή και διαρκής εκπαίδευση.
- Ανάπτυξη κοινωνικών αρετών όπως η συλλογικότητα, η διαλεκτική διάθεση, το πνεύμα συνεργασίας κ.λπ. που συμβάλλουν στο να ενταχθεί ομαλά στην κοινωνική πραγματικότητα, να συνειδητοποιήσει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του, να περιστείλει τον ατομικισμό και να συμμετέχει σε συλλογικά σχήματα έκφρασης και κοινωνικής διεκδίκησης.
- Αυτογνωσία ως απαραίτητη προϋπόθεση για αυτοβελτίωση και ορθό προσανατολισμό των επιλογών και των στόχων του.
- Πνευματική καλλιέργεια, ανάπτυξη πνευματικών δυνάμεων όπως είναι η κρίση, η αντίληψη, η διορατικότητα κ.λπ., καλλιεργημένο και γόνιμο πνεύμα.
- Ευρύτητα πνεύματος και απαλλαγή από προλήψεις, δεισιδαιμονίες, δογματισμό και μονομέρεια.
- Κριτική σκέψη ώστε ο νέος να αξιοποιήσει ευκαιρίες που αναδύονται μέσα στις αλλαγές και να βρίσκει νέες λύσεις σε σύνθετα προβλήματα.
- Η συνεχής επιμόρφωση, η εξειδίκευση και η προθυμία για απόκτηση νέων δεξιοτήτων εντάσσουν δημιουργικά τον νέο στην παραγωγική διαδικασία, τον καθιστούν ενεργό μέλος της κοινωνίας και αποτελούν σημαντική προϋπόθεση

για την επαγγελματική του αποκατάσταση.

- Αυτοπεποίθηση, επιμονή και προσαρμοστικότητα, να διαθέτει ανθεκτικότητα και πίστη στις δυνατότητές του ώστε να μπορεί να συνεχίζει την προσπάθεια ακόμα και όταν οι συνθήκες μεταβάλλονται ή δεν είναι ευνοϊκές.
- Τέλος, ο νέος που εμφορείται από υψηλές αξίες και ιδανικά μπορεί να προβεί σε ορθή ιεράρχηση των αξιών και προτεραιοτήτων του και να υιοθετήσει μια αγωνιστική στάση ζωής για τη δημιουργία ενός καλύτερου κόσμου.

Επίλογος: Συμπερασματικά, ένας νέος άνθρωπος για να εκπληρώσει τα όνειρά του σε έναν κόσμο που διαρκώς μεταβάλλεται, χρειάζεται ένα συνδυασμό γνώσεων, δεξιοτήτων και προσωπικών και κοινωνικών αρετών. Και επειδή τα όνειρα συχνά συνοδεύονται από εμπόδια, αποτυχίες και ανατροπές, ο νέος πρέπει να είναι προετοιμασμένος να πέσει και να ξανασηκωθεί, να επιμείνει και να συνεχίσει με αισιοδοξία ώστε να εκπληρώσει τους στόχους του.

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

B1. Το ποιητικό υποκείμενο «ζωγραφίζει» τις μέρες του μέσα από την ποίηση. Αντλεί τα «χρώματα» από την καρδιά του, δηλαδή τα συναισθήματά του και τα «υλικά» από τη σκέψη του, δηλαδή τις ιδέες και τη φαντασία του. Έτσι, δημιουργεί ποιήματα τα οποία νοηματοδοτούν τη ζωή του και εκφράζουν τον εσωτερικό του κόσμο.

2^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

B2. α. α' πρόσωπο οριστικής: «ζωγραφίζω», «παίρνω», «ταξιδεύω», «Ορειβατώ», «χάνομαι».

Η οριστική εκφράζει το βέβαιο και το πραγματικό. Εμφανίζεται σίγουρη για τις τοποθετήσεις και τις ιδέες της.

α' πρόσωπο υποτακτικής: «Να ζωγραφίσω»

Η υποτακτική εκφράζει το ενδεχόμενο και το πιθανό. Στη συγκεκριμένη περίπτωση επιλέγεται από το ποιητικό υποκείμενο για να εκφράσει το όραμά της και την έντονη επιθυμία της.

β. Μεταφορά : «Ζωγραφίζω τις μέρες μου με ποιήματα», «ταξιδεύω στη γη των εννοιών», «χάνομαι στις σημασίες τους το βυθό».

Επανάληψη : «Ζωγραφίζω τις μέρες μου με ποιήματα- Να ζωγραφίσω τις μέρες όλου του κόσμου με ποιήματα».

Προσωποποίηση : «Κι έχω ένα όνειρο που με παιδεύει».

3^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

B3.

Στους τελευταίους στίχους, το ποιητικό υποκείμενο εκφράζει το όνειρό του για τον κόσμο να «ζωγραφίσει τις μέρες όλου του κόσμου με ποιήματα» για να είναι οι μέρες «γεμάτες ήλιο και γελαστά παιδιά». Οραματίζεται δηλαδή έναν κόσμο που θα κυριαρχεί η χαρά, η ομορφιά και η αισιοδοξία. Ο ήλιος δηλώνει το φως και την αλήθεια ενώ η εικόνα των γελαστών παιδιών σκιαγραφεί την αθωότητα, την καλοσύνη και την ελπίδα για έναν καλύτερο κόσμο, μακριά από κάθε αρνητικό φαινόμενο που τον αμαυρώνει (πόλεμο, ανέχεια, πείνα κ.α.).

Το όραμα του ποιητικού υποκειμένου ασφαλώς θα μπορούσε να εμπνεύσει τους σημερινούς νέους γιατί τους ενθαρρύνει να ονειρεύονται και να καλλιεργούν τη φαντασία τους μέσω της τέχνης κι έτσι να συμβάλουν στη διαμόρφωση ενός καλύτερου κόσμου πιο ανθρώπινου και εξευγενισμένου. Όλοι μας πρέπει να πιστέψουμε στη δύναμη των ονείρων μας και να αγωνιστούμε για την υλοποίησή τους.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ